

İŞ CİNAYETLERİNE İŞÇİ KİYIMI EKLENDİ

DİSK Limter-İş Sendikası Yönetim Kurulu

Tuzla tersanelerinin 2008 yılında yaygın olarak gündeme gelmesinden bu yana tersanelerde işçi sağlığı ve iş güvenliği ve çalışma koşulları açısından neler değişmiştir?

2008 yılında 27-28 Şubat ve 16 Haziran grevlerimizin ardından tersanelerde çalışma koşulları ve İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) açısından önemli iyileşmeler olmasına rağmen tersaneler, iş cinayetlerinin ve de neo-liberal politikanın yaşam bulduğu bir işkolu olmaya devam ediyor. Grevlerimizle kazandığımız haklar, aynı derecede örgütlenmeye yansımadığından dolayı, 2008 yılının son aylarında baş gösteren krizin ilk günlerinden itibaren tekrar gasp edilmeye başlandı.

Tuzla dışından da gözle görülür hale gelen iş cinayetlerine ilişkin sendikamızın mücadelesi ve kamuoyu baskısı sayesinde Çalışma Bakanlığı nezdinde yürütülen denetimlerin arttığını ve buna paralel olarak da İSİG önlemlerinin alınması konusunda kimi adımların atıldığını söyleyebiliriz. 2008 yılında yaptığımız grevle birlikte temel taleplerimizden biri olan 7,5 saat uygulamasına geçildi (daha önce 8-8, 5-9 saat çalışılıyordu).

Öte yandan tersanelerde gözle görülen değişiklikler oldu. İşçilere kişisel koruyucu temel malzemeler verilmeye başlandı. Yüksekten düşmeye karşı önlem olarak iskelelere fileler çekildi. Elektrik çarpmasına karşı işçilere yüksek voltajlı elektriğe dayanan ayakkabılar verildi. Sigortalar eksik ve de asgari ücretten de olsa yatırılmaya başlandı. İş güvenlikçilerin sayısı gözle görülür derecede arttırıldı. İşçilerin tabiri ile 'bel kıran' emniyet kemerleri değişti ve artık paraşüt tipi emniyet kemerleri verilmeye başlandı.

En önemli kazanımımız ise işçilerde "tersanelerde hiçbir şey değişmez böyle gelmiş böyle gider" şeklindeki mevcut bış açısı değişirken, "Birlikte olur ve mücadele edersek her şeyi değiştirebiliriz" bilinci gelişmeye başladı.

Çalışma Bakanlığı müfettişleri tersaneleri daha sıkı denetlemeye başladılar ve taşeronluk sistemi-

nin tersanelerde yasadışı işlediğini belgelemek zorunda kaldılar. Özcesi, 2008 yılında emekçi kamuoyuyla birlikte gerçekleştirdiğimiz eylemler ve etkinliklerin ardından tersanelerde önemli iyileşmelerin yanı sıra işçilerin bilinç ve örgütlülük (sendikamızın en çok önemseydiği bir nokta olarak) seviyesinde önemli olumlu yönde gelişmeler yaşanmıştır.

Aynı dönemden bu güne kadar tersanelerde değişmeyen unsurlar/sorunlar neler olmuştur?

2008 yılının son aylarından itibaren baş gösteren kapitalizmin krizi ile birlikte tümünden olmasa bile İSİG ve çalışma koşullarında geriye düşüş yaşandı, yaşanmaya da devam ediyor. Tersane işçilerinin örgütsüzlüğünden faydalanan tersane patronları krizi tam bir fırsata çevirdiler. Krizle birlikte 30 bine yakın işçi işten atıldı. Tersanelerde iş güvenliği uzmanları maliyet arttırıcı unsur olarak görüldüklerinden krizle birlikte ilk elden işten çıkarıldılar. Kriz nedeni ile siparişlerin azaldığından bahisle işçiler, kendi istek ve iradeleri dışında hukuksuz bir şekilde ücretsiz izne çıkarıldılar. İşçilere işten çıkarılma tehdidi ile zorla gerçek dışı ibranameler, ücretsiz izin formları imzalatırıldı. Ücretler yüzde 30 oranında düşürüldü. İşçilerin ücret alacaklarının kriz bahane gösterilerek ödenmemeye başlandığı tersanelerde az işçiyle çok iş yapılmaya başlandı. İş yoğunluğu alabildiğine arttırıldı. Bu süreçte işten atılma korkusuyla yaşayan işçi arkadaşlarımızın hak gasplarına karşı iradelerinde ciddi kırılmalar yaşandı. 2008 yılındaki Şubat ve Haziran grevlerinde kazanmış olduğu haklarının gaspı karşısında işçiler örgütlü bir irade gösteremedi. Tüm bunların toplamı olarak da iş cinayetleri hızından hiçbir şey kaybetmedi.

Durumu özlü olarak tarif etmek gerekirse; kriz öncesi iş cinayetleriyle gündemde olan tersanede çalışma yaşamı, şimdi hem iş cinayetleri hem kuralsızlık hem de işçi kıyımı ile sürmeye devam ediyor.

Toplamda 131, 2009 yılında ise 15 iş cinayetinin yaşandı. Limter-İş Sendikası olarak tersanelerde ve genelde İSİG'ne, sadece işyerinde verilmesi gereken yasaların belirlediği temel malzemeler olarak bakmıyoruz. Çünkü İSİG'nin ekonomik, psikolojik ve sosyal boyutları da vardır. Hiçbir kuralın ve yasaların işlemediği tersanelerde sadece temel güvenlik malzemelerinin bile verilmesi ölümleri bir nebze de olsa azaltacaktır. Çünkü 131 işçinin ölüm nedenlerine bakarsak bunlar dört başlıkta toplanıyor. Bunlar yüksekten düşme, elektrik çarpması, cisim çarpması ya da patlamadır. İstense çok fazla bir maliyet gerektirmeyen önlemlerle kazaların hepsi önlenebilir. Ancak 'Tuzla yasası' buna izin vermemektedir.

Tuzla tersanelerinde ne/nasıl değişmeli, bu değişim için neler yapılmalıdır?

Tersanelerde 17 yıldır mücadelesini verdiğimiz talepler bugün için de geçerlidir: Tersanelerde, günlük çalışma saatinin 7,5, haftalık çalışma saatinin 37,5 saat olarak acilen hayata geçirilmesi. Cumartesi ve Pazar günlerinin ücretli izin günü olması. Eksiksiz revir, doktor, ambulans sağlanması. Sigortamızın aldığımız ücret üzerinden ve ana firma tarafından ödenmesi. Sağlıklı barınma evleri, soyunma dolapları, işkoluna uygun kaliteli yemekler verilmesi. Saat 10.00'da ve 15.00'da olmak üzere iki defa çay molası verilmesi. Sendikamız DİSK Limter-İş üzerindeki baskıların ve örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırılması.

Ayrıca: Tersaneleri inceleyen, denetleyen ve yaptırım gücü olan DİSK Limter-İş, TMMOB, TTB, Baro, Çalışma Bakanlığı ve GİSBİR'in de içinde olduğu bağımsız bir komisyon kurulması, taşeronluk sisteminin kaldırılması, iş cinayetinden sorumlu olan tersane patronlarının ve taşeronların "taksirle ölüme sebebiyet vermek suçu"ndan değil "ihmal nedeniyle kasten adam öldürme suçu"ndan yargılanması taleplerimizdir.

İş kazalarını kapitalist sistem sürekli üretir ve besler. Gerek çalışma koşullarımızın iyileştirilmesi gerekse İSİG tedbirlerinin alınması tamamen işçilerin bilinç ve örgütlülük seviyesiyle orantılıdır. Tabii ki bu sorun sadece lokal kalınarak değil, ancak birleşik mücadeleyle başarılabilir.

Var olan mevcut yasaların dahi uygulanmadığı tersanelerde mücadele sadece yasal mevzuata dayanılarak yürütülemez. Sınıf sendikacılığı ve fiili meşru mücadeleyi rehber edinmek bir tercih değil, zorunluluktur. 17 yıldır fiili meşru mücadeleden şaşmadan bu günlere geldik. Her türlü mücadeleyi biçimini kullandık. Mücadelemiz öncelikle yaşam hakkı içindir. Her gün ölümlerle burun buruna çalışan işçilerin iş cinayetlerine karşı yaptığımız eylemliliklere aktif katılım bunun en açık göstergesidir. Keza Şubat ve Haziran grevlerine katılımın yüzde 80'leri bulması iş cinayetlerine karşı tepkinin göstergesidir. Ancak bu tepki örgütlülüğe dönüştürülemediğinde eylemlerin etkisi bir süreliğine kadar sürer. Karl Marks'ın dediği gibi, "kapitalistler işçileri atomuna kadar parçalar." İşte Tuzla'da da taşeronluk sistemiyle işçiler parçalanmış ve bölünmüştür. Bu nedenle taşeronluk sistemiyle karşı mücadele öncelikler arasında olmalıdır. Kapitalist üretim ilişkileri içerisinde önemli bir paya sahip olan taşeronluk, bugün TBMM gündemine getirilen özel istihdam büroları ve kiralık işçi uygulamaları ile pekiştirilmekte ve yeni boyutlar kazanmaktadır. Bugün tüm sektörlerde özel olarak sokulan taşeronluk sistemine karşı birleşik mücadele biz emekçiler için elzem olmuştur. Böl parçala yönet politikasına karşı birleşik, örgütlü ve fiili meşru mücadeleyi örmeliyiz. Çünkü Şubat ve Haziran grevlerinin etkili olması, birleşik mücadelenin örülmesi ile gerçekleşecek, böylelikle birleşik mücadelenin araçları da bir o kadar artacaktır. ●